

**UAB „BIRŽŲ VANDENYS“
GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO VEIKLOS
REGULIAVIMO APSKAITOS SISTEMOS APRAŠAS**

I. BENDROJI DALIS

1. UAB „Biržų vandenys“ (toliau – Bendrovė) yra geriamojo vandens tiekėjas bei nuotekų ir paviršinių nuotekų tvarkytojas Biržų mieste ir rajone.
2. Buhalterinė apskaita Bendrovėje tvarkoma vadovaujantis patvirtinta apskaitos politika, LR buhalterinės apskaitos įstatymu, LR įmonių finansinės atskaitomybės įstatymu bei kitais LR įstatymais, LR vyriausybės nutarimais, verslo apskaitos standartais, direktyvomis ir kitais teisės aktais. Buhalterinę apskaitą Bendrovėje organizuoja ir vykdo Buhalterinės apskaitos skyrius.
3. Reguliavimo apskaita Bendrovėje tvarkoma, atsižvelgiant į Bendrovės veiklos specifiką, remiantis buhalterinės apskaitos duomenimis ir vadovaujantis Reguliavimo apskaitos sistemos aprašu, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklas reglamentuojančiais teisės aktais, Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) nutarimais, metodiniais nurodymais, įsakymais.
4. Bendrovė vykdo reguliavimo apskaitos atskyrimą, siekdama Bendrovės finansinę informaciją (pajamas, sąnaudas, turtą) paskirstyti verslo vienetams ir juos sudarančioms paslaugoms, atskirai identifikuojant nepaskirstytinąsias sąnaudas. Reguliavimo apskaitos atskyrimas vykdomas Reguliavimo apskaitos sistemoje (toliau – RAS).
5. RAS aprašo tikslas – atskleisti Bendrovės geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklas reguliavimo (apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) apskaitoje naudojamus principus, metodus ir tvarkas, atliekant apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą.
6. RAS aprašas parengtas vadovaujantis Komisijos 2014 m. gruodžio 14 d. nutarimu Nr. O3-492 patvirtinta Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodika (toliau – Metodika).
7. Pagrindinės šiame dokumente naudojamos sąvokos:
 - 7.1. **Finansiniai metai** – ataskaitinis laikotarpis, sutampantis su bendrovės finansiniais metais (t. y. nuo sausio 1 d. iki gruodžio 31 d.), kuriam rengiama finansinė atskaitomybė.
 - 7.2. **Verslo vienetas** – logiškai išskiriama visos bendrovės vykdomos veiklos dalis, skirta tam tikros grupės paslaugoms sukurti. Verslo vienetas yra atsakingas už pajamas, sąnaudas bei eksploatuojamą turtą. Verslo vieneta sudaro visi Bendrovės ištekliai, tų išteklių transformavimo veiklos ir (ar) procesai, susiję su šios grupės paslaugų vertės kūrimu ir tokių paslaugų teikimu galutinių paslaugų gavėjams.

- 7.3. **Paslauga** – verslo vieneto veiklos procese sukurta vertė. Paslaugos nustatytos remiantis Metodikos nuostatomis išskiriant reguliuojamas veiklos paslaugas bei kitas paslaugas. Paslauga – galutinis sąnaudų, pajamų ir turto paskirstymo objektas.
- 7.4. **Nešiklis** – paskirstymo kriterijus, kuriuo vadovaujantis konkrečioms pajamų, sąnaudų ar turto sumos yra priskiriamos paslaugoms. Siekiama, kad naudojamas nešiklis geriausiai atspindėtų priešastingumo ryšį tarp skirstomų pajamų, sąnaudų ar turto straipsnio ir tos paslaugos, kuriam priskiriama atitinkama suma, būtų ekonomiškai pagrįstas, logiškai pateisinamas ir nustatytas nediskriminaciniais pagrindais.
- 7.5. **Tiesioginės sąnaudos** – sąnaudos, kurių atsiradimą (susiformavimą) ir apimtį lėmė konkrečios paslaugos ir jų apimtis ataskaitiniu laikotarpiu ir kurias galima tiesiogiai ir vienareikšmiškai priskirti konkrečioms paslaugoms.
- 7.6. **Netiesioginės sąnaudos** – tai sąnaudos, kurių atsiradimą (susiformavimą) lėmė keletos paslaugų grupė, vidinis procesas ar jų grupė, ir kurių sąsajumas su konkrečiomis paslaugomis yra netiesioginis ir kurios paskirstomos paslaugoms taikant nešiklius, pagrįstus logika ir priešastingumo principu.
- 7.7. **Bendrosios sąnaudos** – sąnaudos, skirtos Bendrovės bendram veiklos palaikymui, kurios su konkrečia paslauga nesiejamos nei tiesiogiai, nei netiesiogiai ir jas paskirstant nėra galimybių įgyvendinti priešastingumo principą.
- 7.8. **Nepaskirstytinos sąnaudos** - ataskaitiniu laikotarpiu patiriamos sąnaudos, kurios nebūtinai nei reguliuojamų kainų paslaugoms teikti (reguliuojamų kainų paslaugų (produktų) vertei kurti), nei užtikrinti reguliuojamos veiklos nepertraukiamumą, saugumą ir stabilumą
- 7.9. **Sąnaudų paskirstymas** – visų patirtų sąnaudų tvarkymas bendrovės teikiamų paslaugų savikainos nustatymui.

II. REGULIAVIMO APSKAITOS SISTEMA

8. Reguliavimo apskaitos sistema (RAS) apibrėžiama kaip veiklos apskaitos, apimančios apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą, sistema, sukurta ir naudojama reguliavimo tikslais.
9. Bendrovės reguliavimo apskaitos sistemą sudaro:
 - 9.1. **RAS informacija** – informacija, apdorojama ir naudojama Reguliavimo apskaitos sistemoje;
 - 9.2. **RAS struktūra** – RAS informacijos grupavimo struktūra ir detalumas;
 - 9.3. **RAS procesai** – RAS informacijos surinkimo, apdorojimo ir panaudojimo etapai.
10. RAS informaciją sudaro:
 - 10.1. Pirminiai RAS informacijos šaltiniai:
 - 10.1.1. Buhalterinės apskaitos informacija (žr. III skyrių);
 - 10.1.2. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto informacija (žr. IV skyrių).
 - 10.2. Antriniai RAS informacijos šaltiniai:
 - 10.2.1. Paskirstymo nešikliai (Priedas Nr. 3) ir apskaičiuotos jų reikšmės;
 - 10.2.2. Bendrovės vidaus tvarkos dokumentai.

11. RAS struktūrą sudaro RAS informacijos grupavimo objektai:
 - 11.1. Paskirstymo kategorijos – pirminiai sąnaudų ir ilgalaikio turto informacijos grupavimo centrai. Paskirstymo kategorijoms priskiriamos visos ataskaitinio laikotarpio sąnaudos (žr. V skyrių) ir turtas (žr. IV skyrių);
 - 11.2. Paskirstymo centrai – tarpiniai apskaitos informacijos grupavimo centrai, kuriems priskirta netiesioginių sąnaudų arba turto informacija paskirstoma paslaugoms netiesiogiai (žr. VI skyrių).
 - 11.3. Paslaugos – galutiniai apskaitos informacijos grupavimo centrai, į kuriuos apskaitos atskyrimo metu paskirstoma visa pirminė apskaitos informacija (žr. VII skyrių), išskyrus nepaskirstytinąsias sąnaudas.
12. RAS procesų eigoje apdorojama apskaitos informacija ir parengiama reguliacinė atskaitomybė. RAS procesus sudaro:
 - 12.1. Buhalterinės apskaitos informacijos perkėlimas (žr. VIII.1. skyrių);
 - 12.2. Pajamų paskirstymas (žr. VIII.2. skyrių);
 - 12.3. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nusidėvėjimo sąnaudų apskaičiavimas (žr. VIII.3. skyrių);
 - 12.4. Sąnaudų ir ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vertės paskirstymas (žr. VIII.4. ir VII.5. skyrius).

III. BUHALTERINĖ APSKAITA

13. Buhalterinė apskaita Bendrovėje vedama naudojant Buhalterinės apskaitos programą.
14. Reguliavimo apskaitoje naudojama visa buhalterinės apskaitos informacija išskyrus ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas.
15. Nusidėvėjimo sąnaudos reguliavimo apskaitos tikslais perskaičiuojamos taip, kad atitiktų Metodikoje nustatytus nusidėvėjimo normatyvus.
16. Buhalterinėje apskaitoje naudojamas Bendrovės veiklos poreikiams pritaikytas sąskaitų planas (Priedas Nr. 1);

IV. ILGALAIKIO MATERIALIOJO IR NEMATERIALIOJO TURTO APSKAITA

17. RAS tikslais naudojamas ilgalaikio materialiojo/ nematerialiojo turto sąrašas atitinka buhalterinės apskaitos ilgalaikio materialiojo/ nematerialiojo turto sąrašą.
18. Į ilgalaikio turto sąrašą įtraukiami visi turto vienetai, kuriuos Bendrovė valdė ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir įgijo ataskaitinio laikotarpio metu, t.y. įtraukiamas ir ataskaitinio laikotarpio metu parduotas arba nurašytas turtas.
19. Ilgalaikio turto vienetai yra suskirstyti pagal Metodikoje ir jos prieduose numatytus turto pogrupius. Kiekvienas turto vienetas priskiriamas Metodikoje numatytam turto pogrupiui atsižvelgiant į jo naudojimo paskirtį ir pobūdį. Kiekvienas turto vienetas priskiriamas tik vienam turto pogrupiui.
20. Turto įsigijimo (pradinė) vertė vertinama pagal buhalterinėje apskaitoje registruotą turto įsigijimo vertę.

21. Vertinant turto vertę, atskleidžiama, kokia turto vertės dalis sukurta už Europos Sąjungos struktūrinių fondų, dotacijų ar subsidijų lėšas, vartotojų ir ūkio subjekto lėšas.
22. Turto rekonstravimo, remonto ir pan. atlikti darbai registruojami reguliavimo apskaitoje turto dalyje tuomet, kai jie pagerina turto naudingąsias savybes ir (arba) pailgina turto naudingo tarnavimo laiką. Tokiu atveju padidinama turto įsigijimo vertė, taikant galiojantį turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį apskaičiuojamas metinio nusidėvėjimo sąnaudų dydis, kuriuo kasmet mažinama turto likutinė vertė.
23. Ilgalaikio turto, kurio negalima priskirti tiesiogiai konkrečioms paslaugoms, vertė paskirstoma netiesiogiai atitinkamoms paslaugoms pagal tai, koku mastu šis turtas naudojamas paslaugos tiekimo veikloje. Taikomas atskiras paskirstymo nešiklis kiekvienai turto grupei.
24. Ilgalaikio turto, kuris yra naudojamas bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), vertė paskirstoma paslaugoms proporcingai pagal jiems tiesiogiai ir netiesiogiai priskirto ilgalaikio turto vertę.
25. Reguluojamos veiklos paslaugoms nepriskiriama:
 - 25.1. plėtros darbų vertė, iki ilgalaikio turto vienetų, kurių formavimui buvo atliekami plėtros darbai, eksploatacijos pradžios;
 - 25.2. prestižo vertė;
 - 25.3. investicinio turto vertė;
 - 25.4. finansinio turto vertė;
 - 25.5. atidėtojo mokesčio turto vertė;
 - 25.6. kito ilgalaikio turto vertė;
 - 25.7. ilgalaikio turto (bet kurios kategorijos) vertės pokytis, susijęs su ilgalaikio turto perkainojimo veikla;
 - 25.8. nebaigtos statybos vertė, nenaudojamų, esančių atsargose ilgalaikio turto vienetų vertė;
 - 25.9. ilgalaikio turto vienetų vertės dalis, sukurta už Europos Sąjungos struktūrinių fondų, dotacijų ar subsidijų lėšas;
 - 25.10. eksploatuojamo, tačiau Bendrovės balanse nesančio, ilgalaikio turto vertė.

V. PASKIRSTYMO KATEGORIJOS

26. Paskirstymo kategorijos turi iš anksto numatytą, joms priskirtos apskaitos informacijos paskirstymo paslaugoms principą ir pagal tai yra skirstomos į šiuos tipus:
 - 26.1. Tiesioginis paskirstymas - šiai kategorijai priskirta apskaitos informacija priskiriama konkrečiai paslaugai tiesiogiai;
 - 26.2. Netiesioginis paskirstymas – šiai kategorijai priskiriamos sąnaudos (turtas) patirtos teikiant daugiau nei vieną paslaugą arba teikiant paslaugas netiesiogiai. Netiesioginiams išlaidų objektams priskirta apskaitos informacija priskiriama Paskirstymo centrams (žr. VI skyrių) ir paskirstoma paslaugoms netiesiogiai, naudojant paskirstymo nešiklius;
 - 26.3. Proporcingas paskirstymas – ši kategorija susijusi su administracinėmis veiklomis. Kategorijai priskirta apskaitos informacija paskirstoma paslaugoms proporcingai, atsižvelgiant į paslaugoms tiesiogiai ir netiesiogiai priskirtą apskaitos informaciją.

VI. PASKIRSTYMO CENTRAI

27. Paskirstymo centrai naudojami skirstant netiesiogines sąnaudas ir turta.
28. Sąnaudų paskirstymo centrai atitinka Metodikoje nurodytas sąnaudų kategorijas.
29. Turto paskirstymo centrai atitinka Metodikoje nurodytas turto grupes.
30. Paskirstymo centrams priskirta apskaitos informacija paskirstoma paslaugoms netiesiogiai, naudojant paskirstymo nešiklius.
31. Kiekvienam paskirstymo centrui gali būti taikomas skirtingas paskirstymo nešiklis.
32. Paskirstymo centrų ir jiems taikomų paskirstymo nešiklių sąrašai pateikiamas Priede Nr. 3.

VII. VERSLO VIENETAI IR PASLAUGOS

33. Bendrovės teikiamos paslaugos sudaro galutinius paskirstymo objektus, kuriems paskirstoma Bendrovės finansinė informacija.
34. Detalus verslo vieneto paslaugų sąrašas ir paslaugų aprašymai pateikiami lentelėje žemiau:

Nr.	Verslo vienetas, paslauga	Aprašymas
Geriamojo vandens tiekimas		
1.1.	Geriamojo vandens gavyba	vandens, kuris atitinka teisės aktų nustatytus geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimus arba kuris tinka šitokiam vandeniui paruošti, surinkimas iš vandeningojo sluoksnio ar natūralaus šaltinio specialiais įrenginiais
1.2.	Geriamojo vandens ruošimas	gamtinio vandens savybių gerinimas fizikiniais, cheminiais ir biologiniais metodais, kad jis atitiktų teisės aktais nustatytus geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimus bei tenkintų vandens vartotojų poreikius
1.3.	Geriamojo vandens pristatymas	visuma techninių, organizacinių priemonių, kuriomis užtikrinamas geriamojo vandens pristatymas vartotojams ir abonentams (įskaitant pristatymą transporto priemonėmis)
Nuotekų tvarkymas		
2.1.	Nuotekų surinkimas centralizuotais nuotekų surinkimo tinklais	nuotekų paėmimas iš jų susidarymo vietos ir transportavimas skirstomaisiais ir magistraliniais tinklais
2.2.	Nuotekų transportavimas asenizacijos transporto priemonėmis	nuotekų paėmimas iš jų susidarymo vietos ir transportavimas asenizacijos transporto priemonėmis
2.3.	Nuotekų valymas	teršalų šalinimas iš nuotekų
2.4.	Nuotekų dumblo tvarkymas	nuotekų dumblo tankinimas, apdorojimas prieš anaerobinį apdorojimą, anaerobinis apdorojimas ir sausinimas, džiovinimas, kompostavimas, nuotekų dumblo arba jo komposto išvežimas
Atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų priežiūros ir vartotojų aptarnavimo veiklos verslo vienetas		
3.1.	Atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų priežiūros ir	Veikla, apimanti apskaitos prietaisų priežiūrą (įrengimą, pakeitimą, taisymą, metrologines patikras), sąskaitų,

Nr.	Verslo vienetas, paslauga	Aprašymas
	vartotojų aptarnavimas	mokėjimo pranešimų apie suteiktas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas parengimą ir pateikimą vartotojams ir abonentams, vandens suvartojimo ir mokėjimų apskaitą, vartotojų ir abonentų informavimą bei kitą su geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų pardavimu susijusią veiklą
Kitos nereguliuojamos veiklos verslo vienetas		
4.1.	Kitos paslaugos	Kitos netipinės įmonės veiklai paslaugos

VIII. RAS ATSKAITOMYBĖS PARENGIMAS

VIII.1. Apskaitos informacijos perkėlimas

35. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Buhalterinės apskaitos informacija ir Ilgalaikio materialiojo (nematerialiojo) turto apskaitos informacija perkeliama į Reguliavimo apskaitos sistemą, t.y. RAS modelio pagalba sugrupuojama pagal Reguliavimo apskaitoje naudojamas pajamų, sąnaudų ir turto kategorijas, grupes ir pogrupius..
36. Buhalterinės apskaitos ir Reguliavimo apskaitos sąnaudų grupavimo sąšajos pateikiamos Priede Nr. 3.

VIII.2. Pajamų paskirstymas

37. Ataskaitinio laikotarpio Bendrovės pajamos paskirstomos tiesiogiai teikiamoms paslaugoms, sudarančioms verslo vienetus, remiantis atsiskaitymų su vartotojais ir abonentais sistemos įrašais ir apmokėjimui išrašytų sąskaitų (sąskaitų tvarkymo sistemos) informacija.

VIII.3. Ilgalaikio materialiojo (nematerialiojo) turto nusidėvėjimo sąnaudų apskaičiavimas

38. Skaičiuojant ilgalaikio materialiojo (nematerialiojo) turto nusidėvėjimo sąnaudas naudojami Metodikoje nustatyti ir turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpiai (Priedas Nr. 4), taikant tiesiogiai proporcingo nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo metodą.
39. Nusidėvėjimo sąnaudos skaičiuojamas turto pogrupių lygmenyje, t.y. kiekvieno turto pogrupio pradinė vertė dalinama iš tam konkrečiam turto pogrupiui numatyto nusidėvėjimo normatyvo.

VIII.4. Sąnaudų paskirstymas paslaugoms

40. Ataskaitinio laikotarpio sąnaudų skirstymas vykdomas žemiau nurodyta tvarka:
- 40.1. I etapas – identifikuojamos nepaskirstytinos sąnaudos;
 - 40.2. II etapas – paskirstomos tiesioginės sąnaudos;
 - 40.3. III etapas – paskirstomos netiesioginės sąnaudos;
 - 40.4. IV – paskirstomos bendrosios sąnaudos.

I etapas – nepaskirstytinų sąnaudų identifikavimas

41. Sąnaudos priskirtos nepaskirstytinoms tolesniame paskirstymo procese nedalyvauja.

II etapas – tiesioginis sąnaudų paskirstymas

42. Visiems tiesioginiams išlaidų objektams priskirtos sąnaudos tiesiogiai priskiriamos konkrečioms Bendrovės teikiamoms paslaugoms.

III etapas – netiesioginis sąnaudų paskirstymas

43. Netiesioginiams išlaidų objektams priskirtos sąnaudos priskiriamos paskirstymo centrams ir naudojant paskirstymo nešiklius paskirstomos paslaugoms.

44. Kiekvienas paskirstymo centras turi iš anksto numatytą paskirstymo nešiklį, kurio pagalba paskirstymo centrui priskirtos sąnaudos paskirstomos paslaugoms. Kiekvienam paskirstymo centrui priskirtos sąnaudos paskirstomos paslaugoms proporcingai pagal joms priskirtą nešiklio reikšmę.

45. Apskaičiuotos skaitinės ataskaitinio laikotarpio nešiklių reikšmės pateikiamos kartu su metine reguliacine atskaitomybe.

IV etapas - bendrųjų sąnaudų paskirstymas

46. Sąnaudos priskirtos bendriesiems išlaidų objektams paskirstomos paslaugoms proporcingai pagal tiesiogiai ir netiesiogiai toms paslaugoms priskirtų pastoviųjų sąnaudų sumą.

47. Tokių sąnaudų suma neturi viršyti 10 proc. paskirstytinų sąnaudų sumos.

VIII.5. Ilgalaikio materialiojo (nematerialiojo) turto vertės paskirstymas

48. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vertės paskirstymas atliekamas analogiškai sąnaudų paskirstymui, atskirai skirstant kiekvieną turto vienetą ir jo finansinę informaciją (pradinę vertę, likutinę vertę, nusidėvėjimo sąnaudas).

PRIEDAS NR. 1**SĄSKAITŲ PLANAS**

Kodas	Pavadinimas
11_4	Kompiuterinės progra
12	Ilgalaikis materialu
12_5	Ilg.m.turto amortiz.
15_3	Vandentiekio įvadų į
15_4	Nuotėkų išvadų įreng
15_5	Vandent.įvadų įreng.
15_6	Biržų m.v.d.nuot.ir
15_7	Nebaigta statyba IV
20	Atsargos
25_1	Atsiskaitymai su pir
25_2	Debitoriai
25_5	Gautinos dotacijos (
27_1	Kasa
27_10	Valiutinė sąskaita (
27_2	Atsiskaitomoji sąska
27_22	Atsiskaitomoji sąska
27_25	Tarptautinė banko są
27_27	Pinigai kelyje
27_29	Atsiskaitomoji sąska
27_3	Dumblo įreng.proj.s-
27_30	Vandent.ir nuotekų p
27_4	Vand. ir nuot.plėtra
29	Būs.laikotarpių išla
30_1	Akcinis kapitalas
30_3	Akcijų priedai
34	Pelnas arba nuostoli
35_0	Gautinos savivald.bi
35_01	Savivald. biudžeto I
35_02	Gautina sangl.f.dali
35_03	Gautinos LR biudžeto
35_04	Gautina sav.biudž.l.
35_05	Gautos dotacijos (AP
35_11	LAAIF fondo lėšos
35_21	Biudžeto lėšos
35_4	Gautinos sangl.f.lėš
35_41	Sanglaudos fondo lėš
35_42	Sanglaudos f.lėšos (
35_5	Gautinos LR biudžeto
35_51	LR biudžeto lėšos (I
35_52	LR biudžeto lėšos (I
35_61	Sanglaudos f.lėšos (
35_62	Sanglaudos fondo lėš
35_63	Sangl.fondo lėšos du
35_64	Sav.biudžeto lėšos (
35_71	Valstybės biudžeto I
35_72	Valstybės biudžeto I

Kodas	Pavadinimas
35_73	LR biudžeto l.dumblo
35_9	Gautinos savivaldybė
35_92	Raj. sav.biudžeto lė
35_93	Rajono sav.biudžeto
47_1	Darbo užmokestis
47_10	Įmokos garantiniam f
47_11	Atostogų rezervas
47_2	Pajamų mokestis
47_5	Pridedamosios vertės
47_6	Socialinis draudimas
47_8	Alimentai
48	Kitos mokėtinos sumo
50	Pardavimų pajamos
50_2	Kitos pajamos
60_3	Išlaidos (administra
60_31	Vandens tiekimo išla
60_32	Nuotėkų valymo išlai
60_34	Vandens gavybos išla
60_35	Išlaidos abonentinei
60_36	Išlaidos laboratorij
60_37	Išlaidos energetinei
60_38	Išlaidos ūkio tarnyb
60_39	Nuotėkų šalinimo išl
60_40	Dumblo tvarkymo išla
64	Netekimai

PRIEDAS NR. 2

RAS SĄNAUDŲ GRUPAVIMAS

RAS pogrupis	Nr.	Išlaidų straipsnis
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	001	"RB Baltic" paslaugos
B4.Personalo mokymas, atestavimas	002	"SDG" mokymai
I3.Teisinės ir konsultacinės paslaugos	003	Advokato paslaugos
NEP20.Palūkanos	004	Antstolės paskaičiuotos palūkanos
B4.Personalo mokymas, atestavimas	005	Asfaltavimo darbai po vandent.avarijų
K4.Administracinės ir kitos sąnaudos	006	Atliekų išvežimas
B1.Darbo užmokestis	007	Atostogų rezervo lėšos
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	008	Autokrano paslaugos
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	009	Automobilių svarstyklių patikra
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	010	Automobilių remonto išlaidos
NEP7.Reklama, rinkodara	011	Balionų nuoma
I1.Bankų paslaugos	012	Banko paslaugos
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	013	Biržų m.val.įrenginių automatikos montavimo darbai
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	014	Citroen Berlingo remonto išlaidos
B1.Darbo užmokestis	015	Darbo užmokestis
B5.Darbo saugos priemonės	016	Darbuotojų profilaktinis sveikatos patikrinimas
B5.Darbo saugos priemonės	017	Darbuotojų profilaktinis sveikatos patikrinimas
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	018	Dažnio keitiklio montavimo darbai
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	019	Demiwa filtrų aptarnavimas
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	020	Dujų analizatoriaus patikra
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	021	Dujų įrangos patikra (Fiat Ducato)
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	022	Dujų matuoklio (oksimetro) patikra
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	023	Dujų sistemos pažeidimas prie vandent.avarijos
G1.Laboratorijų paslaugos	024	Dumblo tyrimai
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	025	Ekskavatorinio krautuvo techninis aptarnavimas, rem.
C1.Elektros energija	026	Elektros energija
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	027	Elektros įrenginių techninė priež.
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	028	Elektros įrenginių tinkamumo naudoti patikrinimas
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	029	Elektros kabelio geodezinė nuotrauka
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	030	Elektros variklio pervyniojimas
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	031	Elektros variklio pervyniojimo išl.
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	032	Energetinių įrenginių patikra
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	033	Fiat Ducatų remonto išlaidos
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	034	Filtrų keitimas (Sorb Chem)
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	035	Gatvių remonto darbai po vand.av.

RAS pogrupis	Nr.	Išlaidų straipsnis
medžiagos		
NEP11.Sąnaudos įmonės įvaizdžio kūrimui, salių nuomos, svečių maitinimo ir pan. sąnaudos	036	Gedulingos puokštės, vainikai, gėlės, užuojautos
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	037	Gesintuvų patikra, pildymas
L5.Kiti mokesčiai	038	Gražinti žyminiai mokesčiai, vykdymo išl.(-)
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	039	Gražintos Mitsubishi Colt remonto išlaidos (Liet.draudimas)
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	040	Hidr.skirstytuvo remonto išl. (ekskav.krautuvui)
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	041	Hidrožarnų remonto išlaidos
A1.Ilgalaikio turto nusidėvėjimas	042	Ilgalaikio turto nusidėvėjimas
B3.Įmokos į garantinį fondą	043	Įmokos garantiniam fondui
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	044	Įvairių medžiagų utilizavimo paslaugos
K1.Kanceliarinės, pašto sąnaudos	045	Kanc.prekės,spaudiniai,prenum., vizitinės kortelės
K4.Administracinės ir kitos sąnaudos	046	Kasečių pildymo išlaidos
K4.Administracinės ir kitos sąnaudos	047	Kasos aparato priežiūra
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	048	Kaušo peilių gamyba
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	049	Kelio remontas po vandent.avarijų
K4.Administracinės ir kitos sąnaudos	050	Kelių dienos vinjetės, kortelė
K4.Administracinės ir kitos sąnaudos	051	Kilimėlio nuoma
A3.remonto darbai pagal sutartis	052	Kirtonių vandenvietės remonto darbai
K4.Administracinės ir kitos sąnaudos	053	Kitos išlaidos
K4.Administracinės ir kitos sąnaudos	054	Kompiuterinių programų priežiūra, aptarnavimas
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	055	Kompiuterio paruošimas, programavimo darbai
K4.Administracinės ir kitos sąnaudos	056	Kompiuterių duomenų perkėlimas, pakeitimai programose
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	057	Kompiuterių remonto išlaidos, duomenų perkėlimas
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	058	Kopijavimo aparato aptarnavimas, remontas
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	059	Krautuvo CG techninis aptarnavimas
E1.Kuras	060	Kuras
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	061	Laboratorinių prietaisų patikra
NEP2.Baudos ir delspinigiai	062	LESTO delspinigiai
K4.Administracinės ir kitos sąnaudos	063	Licencijos išdavimas
A4.Vandentvarkos turto nuomos sąnaudos	064	Likėnų mineralinio ir gėlo vandens vandenvietės
A4.Vandentvarkos turto nuomos sąnaudos	065	Likėnų vandenvietės aps.zonų nust.
NEP22.Valiutų kursų įtaka	066	Litų į eurus konvertavimo išlaidos
NEP22.Valiutų kursų įtaka	067	Litų į eurus konvertavimo pajamos
NEP5.Narystės, stojamosios įmokos	068	LVTA nario mokestis, suvažiavimo dalyvio mokestis
A3.remonto darbai pagal sutartis	069	Maišyklės Flygt remonto išlaidos
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	070	MAN techninis aptarnavimas
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	071	Medžiagos

RAS pogrupis	Nr.	Išlaidų straipsnis
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	072	Medžiagos, smulkios prekės
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	073	Metalo pjaustymas
I6.Apskaitos prietaisų metrologinės patikros paslaugos	074	Metrologinė patikra
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	075	Mitsubishi Colt remonto išlaidos
I4.Gyventojų įmokų administravimas	076	Mokesčių surinkimo išlaidos
L1.Mokesčiai už valstybinius gamtos išteklius	077	Mokestis už gamtos išteklius už 2015 m.
L5.Kiti mokesčiai	078	Mokestis už maisto tvarkymo pažymėjimus
L2.Mokesčiai už taršą	079	Mokestis už taršą iš mob.taršos šaltinių už 2015 m.
L2.Mokesčiai už taršą	080	Mokestis už taršą iš stac.taršos šaltinių už 2015 m.
B4.Personalo mokymas, atestavimas	081	Mokymai , kursai
NEP8.Komandiruočių, personalo vystymo, reprezentacijos, reklamos, viešųjų ryšių, rinkodaros, komunikacijų tyrimų, nuotolinių kanalų populiarinimo, įvairių monitoringų sąnaudos	082	Mokymai, seminarai, kursai
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	083	Monitoringo darbai
L3.Nekilnojamo turto mokesčiai	084	Nekilnojamojo turto mokestis už 2015 m.avansas
A3.remontu darbai pagal sutartis	085	NPS remonto darbai
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	086	Nuotekų dangčio reguliavimas
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	087	Nuotekų siurblinės remonto darbai
A3.remontu darbai pagal sutartis	088	Nuotekų siurblinės remonto išlaidos
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	089	Nuotekų siurblių prijungimas prie ET
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	090	Nurašoma B.Ruočkos skola už vandenį (abonentui mirus)
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	091	Objektų įregistravimas Registrų centre, paslaugos
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	092	Opel Astros-G-Caravan remonto išlaidos
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	093	Opel Astrų remonto išlaidos
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	094	Padangų remonto išlaidos, montavimas
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	095	Parduotas metalo laužas
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	096	Prekių pristatymo išlaidos
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	097	Profilaktinė priežiūra ("Rifas")
K4.Administracinės ir kitos sąnaudos	098	PVM už lentas (08 mėn.)
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	099	Radio dažnio panaudojimas
A3.remontu darbai pagal sutartis	100	Reduktoriaus ir guoliavietės rem.išl.
L5.Kiti mokesčiai	101	Reguliuojamųjų kainų nustatymo išlaidos
I2.Telekomunikacijos paslaugos	102	Ryšių paslaugos
C2.Šilumos energija	103	Šiluminė energija
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	104	Šiluminio punkto aptarnavimas
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	105	Siuntos paslauga
A3.remontu darbai pagal sutartis	106	Siurblio Wilo remonto išlaidos
K3.Rinkodara, informavimo veikla	107	Skelbimai, reklama, straipsniai, tinklalapio kūrimo darbai

RAS pogrupis	Nr.	Išlaidų straipsnis
A3.remonto darbai pagal sutartis	108	Sliekinio reduktoriaus restauravimo pasl.
B2.Soc. draudimas	109	Socialinis draudimas
B2.Soc. draudimas	110	Socialinis draudimas 30,98%
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	111	Starterio remonto išlaidos
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	112	Šulinėlių dangčių pakėlimo išlaidos
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	113	Svarsčių kalibravimas
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	114	Sveikatos patikrinimo išlaidos
K3.Rinkodara, informavimo veikla	115	Svetainių talpinimo išlaidos
K4.Administracinės ir kitos sąnaudos	116	Techninė apsauga (Grifs AG)
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	117	Techninė apžiūra, kortelės keitimas
I3.Teisinės ir konsultacinės paslaugos	118	Teisinės paslaugos, notaro paslaugos
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	119	Tekinimo ir frezavimo darbai
K4.Administracinės ir kitos sąnaudos	120	Tekinimo, suvirinimo ir frezavimo išlaidos
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	121	Telefono remonto išlaidos
K4.Administracinės ir kitos sąnaudos	122	Topografinis planas, geodez.nuotrauka ("Šiaurės taškas")
F1.Transporto paslaugos pagal sutartis	123	Traktoriaus MTZ paslaugos
F1.Transporto paslaugos pagal sutartis	124	Traktorinio bokštelio nuoma
F1.Transporto paslaugos pagal sutartis	125	Transportavimo paslaugos
F1.Transporto paslaugos pagal sutartis	126	Transporto paslaugos
H1.Draudimo paslaugos	127	Transporto priemonių draudimas
I3.Teisinės ir konsultacinės paslaugos	128	Už 2014 m. auditą
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	129	Valymo įreng.orapūtės valdymo dažnio keitiklio keitim.
K4.Administracinės ir kitos sąnaudos	130	Valytuvų gamyba
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	131	Vandens siurblinės prijungimas prie ET
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	132	Vandens skaitiklių patikra ir rem.
G1.Laboratorijų paslaugos	133	Vandens tyrimai
K4.Administracinės ir kitos sąnaudos	134	Varžų matavimas
K4.Administracinės ir kitos sąnaudos	135	Varžų matavimo išlaidos
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	136	Ventilio keitimo išlaidos
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	137	Vibroplūktuvo nuoma
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	138	VW Caravelle remonto išlaidos
I3.Teisinės ir konsultacinės paslaugos	139	Vykd.bylių būtinis vykdymo išlaidos
L5.Kiti mokesčiai	140	Žemės mokestis už 2015 m.
L5.Kiti mokesčiai	141	Žyminis mok.už ger.vandens progr.priež.planų derinimą
L5.Kiti mokesčiai	142	Žyminis mokestis už skolas

PRIEDAS NR. 3**PASKIRSTYMO CENTRAI IR NEŠIKLIAI**

Sąnaudų paskirstymo centrai	Nešikliai
A1.Ilgalaikio turto nusidėvėjimas	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
A2.Einamasis remontas ir eksploatacinės medžiagos	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
A3.remonta darbai pagal sutartis	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
A4.Vandentvarkos turto nuomos sąnaudos	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
B1.Darbo užmokestis	N2. Darbuotojų darbo laikas skiriamas paslaugoms (vadovybės įvertis)
B2.Soc. draudimas	N2. Darbuotojų darbo laikas skiriamas paslaugoms (vadovybės įvertis)
B3.Įmokos į garantinį fondą	N2. Darbuotojų darbo laikas skiriamas paslaugoms (vadovybės įvertis)
B4.Personalo mokymas, atestavimas	N2. Darbuotojų darbo laikas skiriamas paslaugoms (vadovybės įvertis)
B5.Darbo saugos priemonės	N2. Darbuotojų darbo laikas skiriamas paslaugoms (vadovybės įvertis)
C1.Elektros energija	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
C2.Šilumos energija	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
D1.Technologinės medžiagos	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
E1.Kuras	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
F1.Transporto paslaugos pagal sutartis	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
G1.Laboratorijų paslaugos	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
H1.Draudimo paslaugos	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
I1.Bankų paslaugos	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
I2.Telekomunikacijos paslaugos	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
I3.Teisinės ir konsultacinės paslaugos	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
I4.Gyventojų įmokų administravimas	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
I5.Apskaitos prietaisų keitimo paslaugos	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
I6.Apskaitos prietaisų metrologinės patikros paslaugos	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
I7.Turto nuomos paslaugos	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
I8.Kitos paslaugos pagal sutartis	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
J1.Geriamojo vandens įsigijimo sąnaudos	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
J2.Nuotekų tvarkymo paslaugų pirkimo sąnaudos	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
K1.Kanceliarinės, pašto sąnaudos	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
K2.Sąskaitų pateikimo, sutarčių sudarymo sąnaudos	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
K3.Rinkodara, informavimo veikla	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
K4.Administracinės ir kitos sąnaudos	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
L1.Mokesčiai už valstybinius gamtos išteklius	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė

L2.Mokesčiai už taršą	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
L3.Nekilnojamo turto mokesčiai	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
L4.Žemės nuomos mokesčiai	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
L5.Kiti mokesčiai	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė

Turto paskirstymo centrai	Nešikliai
0.Žemė	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
1.Pastatai_statiniai	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
2.Įrenginiai	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
3.Vamzdynai	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
4.Mašinos_prietaisai	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
5.Transportas	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
6.Kita_įranga	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė
7.Nematerialus	N1. Tiesiogiai paslaugoms priskirta ilgalaikio turto vertė

PRIEDAS NR. 4**ILGALAIKIO TURTO POGRUPIAI IR NUSIDĖVĖJIMO (AMORTIZACIJOS)
NORMATYVAI**

Nr.	Ilgalaikio turto grupė	Normatyvas, metais	Tipiniai turto vienetai
0.	Žemė	-	Žemė
1.	Pastatai ir statiniai	50	Gamybiniai ir negamybiniai pastatai
2.	Įrenginiai	35	Vandentiekio įrenginiai, nusėsdintuvai, diukeriai, vandens rezervuarai, gelžbetoniniai metantankai, smėlio gaudytuvai, aerotankai, nusodintuvai, nuotekų valymo flotatoriai, dumblo aikštelės ir kt.
3.	Vamzdynai	50	Vandentiekio, nuotekų tinklai
4.	Mašinos ir įrengimai	10	Siurbliai, darbo mašinos, staklės, sklendės, grotelės, grėbliai, grandikliai, filtrai, centrifugos ir kt.
4.1.	Siurbliai	10	
4.2.	Orapūtės	10	
4.3.	Kitos mašinos ir įrengimai	10	
5.	Transporto priemonės	8	Asenizacinės mašinos, transportas dumbliui, vandeniui vežti ir kitos spec. transporto priemonės, transportas žmonėms vežti.
5.1.	Vandenvėžės	8	
5.2.	Asenizacinės mašinos	8	
5.3.	Dumblavežės	8	
5.4.	Abonentinės tarnybos transporto priemonės	8	
5.5.	Kitos transporto priemonės	8	
6.	Kiti įrenginiai ir įrankiai	5	Matavimo priemonės, elektriniai įrankiai ir prietaisai, gamybinis inventorių, baldai, skaičiavimo technika ir kt.
6.1.	Geriamojo vandens apskaitos priemonės	6	
6.2.	Kiti įrenginiai, prietaisai ir įranga	5	
7.	Nematerialus turtas	3	